

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ТА ФАКТОРИ ЇЇ АКТИВІЗАЦІЇ

INNOVATIVE ACTIVITY OF ENTERPRISES AND FACTORS OF ITS ACTIVATION

У статті досліджено та проаналізовано показники інноваційної активності підприємств. Акцентовано, що необхідний їй рівень визначається наявністю низки факторів та взаємозв'язків між ними. В основу побудови класифікації факторів інноваційної активності покладено симбіоз рівневого, системного та ситуаційного підходів. Це дало змогу виявити наявні зв'язки між явищами та процесами різних економічних рівнів, визначити основні зовнішні та внутрішні фактори на кожному з них та встановити їхній взаємозв'язок і взаємовплив. Використання комплексного підходу створює підґрунтя для розроблення та впровадження дієвого механізму управління інноваційною діяльністю підприємств, формування нових взаємозв'язків між усіма її учасниками, ефективного використання їхнього технічного та інтелектуального потенціалу, оптимізації співвідношення витрат і результатів, забезпечення високого рівня конкурентоспроможності внаслідок створення й реалізації інноваційної продукції.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційна активність, підприємство, зовнішні фактори інноваційної активності, внутрішні фактори інноваційної активності.

В статье исследованы и проанализированы показатели инновационной актив-

ности предприятий. Акцентируется, что необходимым ее уровень определяется наличием ряда факторов и взаимосвязей между ними. В основу построения классификации факторов инновационной активности положен симбиоз уровневых, системного и ситуационного подходов. Это позволило выявить имеющиеся связи между явлениями и процессами различных экономических уровней, определить основные внешние и внутренние факторы на каждом из них и установить их взаимосвязь и взаимовлияние. Использование комплексного подхода создает основу для разработки и внедрения действенного механизма управления инновационной деятельностью предприятий, формирования новых взаимосвязей между всеми ее участниками, эффективного использования их технического и интеллектуального потенциала, оптимизации соотношения затрат и результатов, обеспечения высокого уровня конкурентоспособности в результате создания и реализации инновационной продукции.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационная активность, предприятие, внешние факторы инновационной активности, внутренние факторы инновационной активности.

УДК 330.3

Ляхович Л.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій Тернопільський національний економічний університет

The article considers and analyses indicators of the innovative activity of enterprises. It is emphasised that its necessary level is determined by the availability of a number of factors and interrelations between them. The classification of factors of the innovative activity is based on a symbiosis of the level, system, and situational approaches. This allowed revealing the existing links among phenomena and processes of different economic levels, identifying key external and internal factors at each of them, and determining their interconnection and mutual influence. Investigation of external macro factors provides general objective characteristics of conditions for innovative activity. Among the factors of the macrolevel, there are distinguished: the state of innovative infrastructure, availability of scientific and technical achievements, the efficiency of innovation risk insurance system, presence of foreign economic cooperation in the field of research and development, and technological sphere with the purpose of integration into world innovation space. Factors of innovative activity at the sectoral level are associated with structural changes in the economy, in particular, industrial production, which are caused by scientific and technological advance. Meso factors of the regional level are determined by the state and paces of socio-economic development of the region, in particular, the presence of favourable conditions for the activation of innovative activity, the presence and state of innovative-institutional infrastructure. Internal (micro level) factors of the innovative activity reflect the enterprise's potential for economic growth, its ability to master and efficiently use financial resources and assets available in a timely manner, improve and update production, implement technological advancements, etc. Among the factors of the micro level, phase of the enterprise's lifecycle, financial firmness, innovation potential, innovation management system, and staffing are distinguished. Application of complex approach creates the basis for the development and implementation of an effective mechanism for managing the innovative activity of enterprises, forming new interconnections among all its participants, efficient use of their technical and intellectual potential, optimization of the ratio of costs and results, ensuring a high level of competitiveness as a result of the creation and implementation of innovative products.

Key words: innovation, innovative activity, enterprise, external factors of innovative activity, internal factors of innovative activity.

Постановка проблеми. Інноваційна активність є одним із найбільш вагомих факторів забезпечення конкурентоспроможності підприємств на внутрішньому і зовнішньому ринках, інструментом утримання наявних у них ринкових позицій чи розширення ринкових сегментів, здобуття ними технологічної незалежності, підвищення ефективності їхньої діяльності та «стимулом для економічного зростання держави» [1] загалом.

Інноваційна активність економічного суб'єкта в сучасних умовах безпосередньо залежить від тенденцій і закономірностей, що виявлені в його зовнішньому середовищі, та особливостей його внутрішнього середовища. Тому дослідження умов здійснення підприємствами інноваційної діяльності дасть змогу виокремити найбільш

істотні фактори її активізації та виявити в ієрархічній структурі взаємозв'язки між ними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів інноваційної активності підприємств присвячено чимало наукових праць. Зокрема, відзначимо наукові здобутки, що висвітлені у монографіях, статтях, доповідях тощо таких сучасних вітчизняних учених, як: В.М. Геєць, О.А. Гриценко, А.О. Касич, Л.Б. Круп'як, Ю.Г. Левченко, А.А. Мазаракі, П.П. Микитюк, Г.В. Омельчак, М.В. Поплавський, Т.О. Соболева, О.І. Тарасенко, М.А. Теплюк, Л.І. Федулова, П.С. Харів, А.В. Череп, М.В. Шарко, Г.Щ. Швиданенко та ін.

Проте більш детального дослідження й вирішення потребує проблема визначення та система-

тизації факторів впливу на інноваційну активність сучасних підприємств.

Постановка завдання. Врахувати всі фактори, що впливають на інноваційну активність підприємств, а тим паче їхню динаміку – практично складне завдання. Метою дослідження є виявлення та систематизація типових та найбільш істотних внутрішніх і зовнішніх факторів впливу на інноваційну активність сучасних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємства здійснюють інноваційну діяльність, «щоб покращити якість товарів та послуг, підвищити продуктивність праці, прискорити оборотність вкладеного капіталу, створювати принципово нові види продукції, постійно вдосконалювати технологію їх виробництва» [2]. Значення інновацій для сучасного підприємства полягає також у тому, що вони вимагають пошуку і впровадження нових форм і методів управління, зокрема у площинах планування, організації, мотивації і контролю, що сприятиме забезпеченню ефективності виробництва, отриманню ним конкурентних переваг та підтриманню стійких позицій на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Як слушно вважає Н.О. Кондратенко [3], головними гальмівними чинниками інноваційної діяльності в Україні є такі:

- відсутність достатніх джерел фінансування;
- недосконалість законодавчої бази у сфері інновацій, податкової системи;
- відсутність пільгового режиму для здійснення інноваційної діяльності;
- міграція фахівців високого рівня, науковців у США, Німеччину та інші країни;
- відсутність інформації та технологічної бази для здійснення інноваційної діяльності.

Інноваційно-активними є ті підприємства, які з певною інтенсивністю займаються інноваційною діяльністю. Цю інтенсивність відбиває низка показників, тому далі розглянемо та проаналізуємо динаміку зміни величини основних з них.

За даними Держстату [4], у 2017 р. інноваційною діяльністю в Україні займалися 759 промислових підприємств, що на 65 суб'єктів господарювання менше порівняно з 2015 р. та на 703 менше порівняно з 2010 р. У відсотках до загальної кількості промислових підприємств це становить: 2017 р. – 16,2%, 2015 р. – 17,3%, у 2010 р. – 13,8%.

У розрізі регіонів у 2017 р. найбільше інноваційно-активних підприємств було у: Харківській (111 од.; 28,1% до загальної кількості промислових підприємств області), Дніпропетровській (51 од., 11%), Львівській (48 од., 15,2%), Запорізькій (42 од., 19,1%), Київській (37 од., 11%), Одеській (36 од., 15,7%), Черкаській (32 од., 24,4%), Івано-Франківській (28 од., 21,7%), Полтавській (27 од., 10,4%), Миколаївській (25 од., 26,9%), Тернопільській (25 од., 27,5%) областях.

Також значною була кількість підприємств, які активно займалися інноваційною діяльністю, в місті Києві (95 од.). Частка цих підприємств становила у 2017 р. 20,7% до загальної кількості промислових підприємств, які функціонували в столиці. Це зумовлено високою інвестиційною привабливістю, а також значною концентрацією необхідних для здійснення інноваційної діяльності ресурсів.

Дослідження інноваційно-активних підприємств за видами економічної діяльності дало змогу виокремити підприємства з: виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (167 од., 17,8% до загальної кількості промислових підприємств, які діяли у цій сфері); металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів (69 од., 18,6%); виробництва машин і устаткування (69 од., 22,6%); виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (56 од., 10,8%); виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (51 од., 30,2%); виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (45 од., 14,0%); виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (42 од., 25,0%); виробництва меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування (42 од., 13,1%).

Зміна кількості інноваційно-активних підприємств за окремими напрямками проведених інновацій у 2017 р. порівняно з 2015 р. мала як позитивну, так і негативну динаміку. У табл. 1 наведено аналіз кількості інноваційно-активних промислових підприємств України за напрямками проведених інновацій.

Отже, найбільших змін у 2017 р. порівняно з 2015 р. зазнала кількість підприємств за напрямками: проведення внутрішніх НДР (-21 підприємство), інша діяльність (-37 підприємств), придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (+33 підприємства).

У структурі інноваційних витрат промислових підприємств упродовж 2015–2017 рр. відбулися певні зміни (див. рис. 1).

Проте, як видно з рисунку, найбільшу питому вагу у вказаних роках займали витрати на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення: відповідно 80,6%, 69,9%, 64,7%.

У регіональному розрізі найбільше витрачали у цьому напрямку підприємства: Запорізької (915464,4 тис. грн., 65,7% до загального обсягу витрат за всіма напрямками інноваційної діяльності), Дніпропетровської (593186,5 тис. грн., 52,6%), Сумської (544891,8 тис. грн., 91,0%), Харківської (545718,1 тис. грн., 61,3%) областей та міста Києва (102476,6 тис. грн., 55,0%).

Інноваційна активність підприємств Тернопільської області була також переважно пов'язана з при-

дбанням машин, обладнання та програмного забезпечення. Зокрема, частка витрат за цим напрямом інноваційної діяльності у 2017 р. становила 92,5%, що на 10,1% більше порівняно з 2016 р.

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств у 2015–2017 рр. переважно були власні кошти підприємств. Зокрема, у 2015 р. вони становили 97,2% до загального обсягу фінансування, у 2016 р. – 89,5%, а у 2017 р. 84,5%. Така ситуація свідчить, що інноваційною діяльністю займалися переважно фінансово стійкі та спроможні підприємства, оскільки використання решти дже-

рел фінансових ресурсів обмежене насамперед їхньою високою вартістю та інноваційними ризиками. Це стосується і фінансування інноваційної діяльності підприємств Тернопільської області, зокрема, у 2017 р. загальний обсяг їхніх витрат на інновації становив 109 734,7 тис. грн., з них 79 914,8 тис. грн. (72,8%) – це власні кошти підприємств.

Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, у 2010 р. становила 11,5% до загальної кількості промислових підприємств, 2015 р. – 15,2%, у 2017 р. – 15,9%. Найбільше впроваджувались інноваційні види продукції (див. рис. 2).

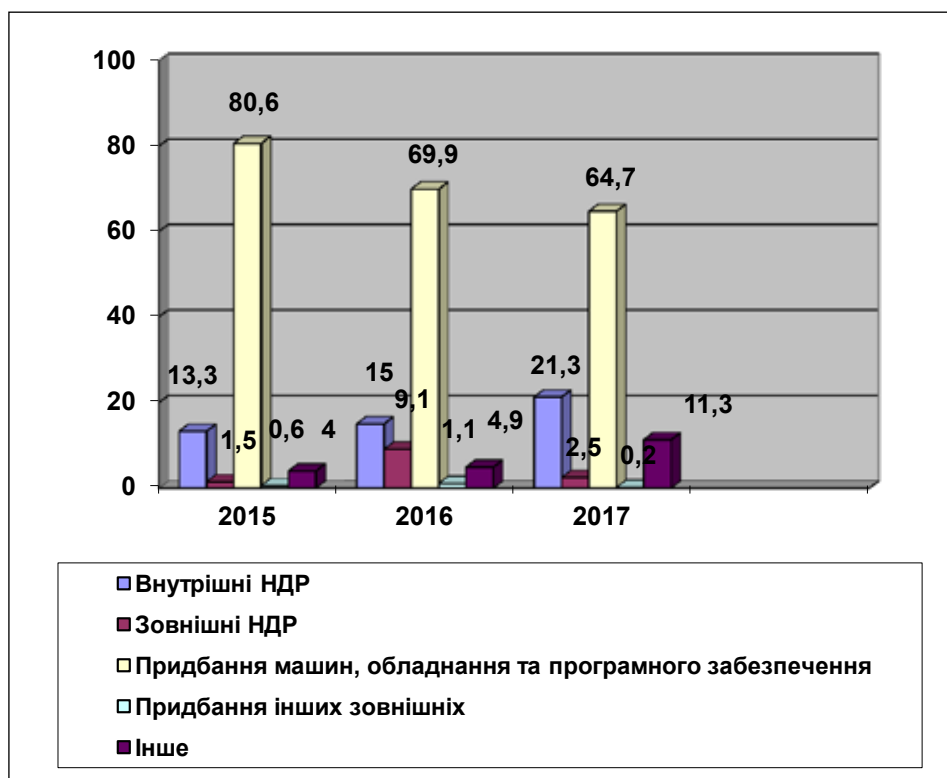

Рис. 1. Питома вага окремих видів інноваційних витрат, у відсотках до загального обсягу витрат

Джерело: побудовано на основі [4]

Таблиця 1

Динаміка інноваційної активності промислових підприємств за напрямами проведених інновацій

Рік	Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, од.	У тому числі за напрямами				
		внутрішні НДР	зовнішні НДР	придбання інших зовнішніх знань	придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	інші
2015	824	151	70	32	467	210
2017	759	130	62	43	500	173
2017 до 2015 (+;-)	-65	-21	-8	11	33	-37

Джерело: сформовано на основі [4]

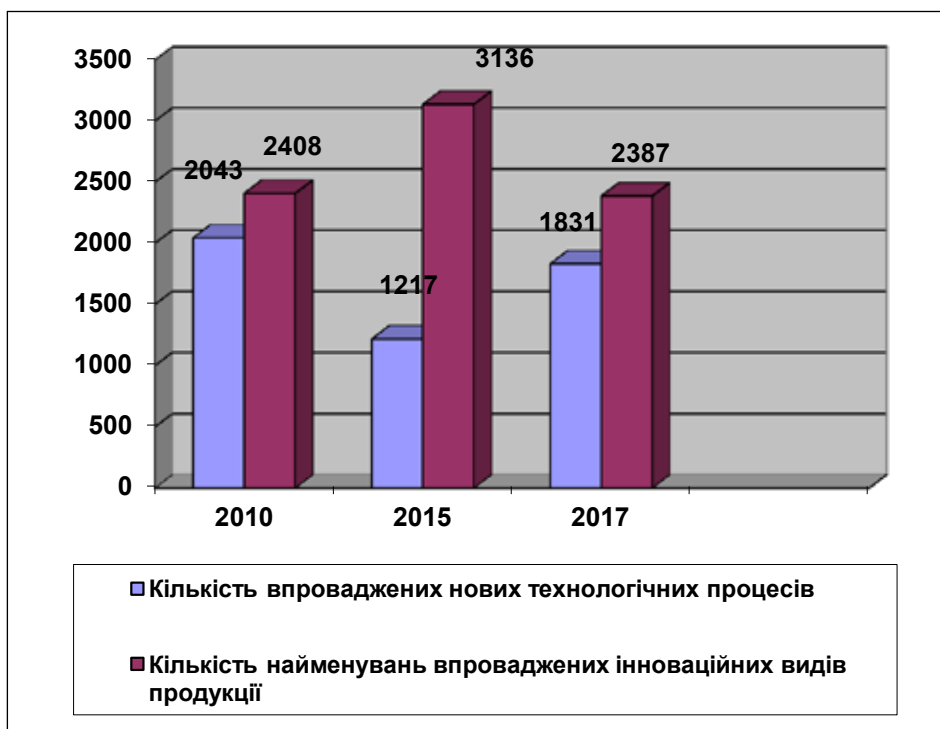

Рис. 2. Кількість упроваджених інновацій на промислових підприємствах, од.

Джерело: побудовано на основі [4]

У цьому ракурсі високий рівень інноваційної активності у 2017 р. показали підприємства:

1) у розрізі регіонів: Харківської (105 од.), Львівської (47 од.), Дніпропетровської (46 од.), Київської (37 од.), Одеської (35 од.), Черкаської (31 од.), Тернопільської (25 од.) областей та міста Києва (73 од.);

2) за видами економічної діяльності: з виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (158 од.), машин і устаткування (60 од.), гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (52 од.), автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (50 од.).

У 2017 р. 450 (9,6% до загальної кількості підприємств, що реалізовували промислову продукцію) суб'єктів господарювання реалізували інноваційну продукцію на суму 17 714 244,9 тис. грн., що становить 0,7% до загального обсягу реалізованої промислової продукції. При цьому 4 484 596,0 тис. грн. (25,3% до обсягу інноваційної продукції) було отримано від реалізації нової для ринку продукції, 13 229 648,9 тис. грн. (74,7%) – нової тільки для підприємства продукції.

Необхідний рівень інноваційної активності підприємств визначається наявністю низки факторів та взаємозв'язків між ними, які необхідно періодично досліджувати та аналізувати. Слід зазначити, що натеper немає єдиної систематизованої та уніфікованої класифікації факторів інноваційної активності підприємств. Зробити однозначні

висновки щодо факторів інноваційної активності та виявити тенденції змін їхнього впливу без адаптації до умов господарювання конкретного підприємства неможливо. Проте можливим є визначення типових факторів, склад яких щодо кожного економічного суб'єкта за необхідності (у конкретній ситуації), уточнюватиметься.

Інноваційна активність є рівневою ознакою, схильною до впливу значної кількості різноманітних факторів. Відповідно, в основу побудови класифікації факторів інноваційної активності доцільно покласти рівневий підхід, який дасть змогу визначити основні з них на кожному економічному рівні. При цьому слід урахувувати значущість різноманітних факторів у процесі прийняття необхідних та відповідних управлінських рішень.

Водночас її слід розглядати з боку системного та ситуаційного підходів. Сутність першого з них полягає у здійсненні комплексного дослідження цієї проблеми, що дасть змогу виявити наявні зв'язки між явищами та процесами різних економічних рівнів, визначити взаємозв'язок і взаємовплив різноманітних факторів, а другого – в урахуванні під час прийняття управлінських рішень сукупності різних змінних, що характеризують конкретну ситуацію, та взаємозв'язків між ними. Цими змінними є елементи соціально-економічної системи, які наведені у вигляді факторів її зовнішнього і внутрішнього середовища.

Поєднання цих трьох підходів (комплексний підхід), своєю чергою, сприятиме досягненню

комплексного рішення завдання активізації інноваційної діяльності сучасного підприємства (див. рис. 3).

Дослідження зовнішніх макрофакторів дає змогу дати загальну об'єктивну характеристику умов здійснення інноваційної діяльності. З-поміж факторів макrorівня окремо виділимо такі, як:

- стан інноваційної інфраструктури;
- доступність науково-технічних досягнень;
- ефективність системи страхування інноваційних ризиків;

– наявність зовнішньоекономічної співпраці у секторі наукових досліджень та розробок і технологічній сфері з метою інтеграції у світовий інноваційний простір та ін.

Фактори інноваційної активності на рівні галузі пов'язані зі структурними зрушеннями в економіці, зокрема у промисловому виробництві, що викликані дією науково-технічно прогресу. Мезофактори регіонального рівня визначаються станом та темпами соціально-економічного розвитку регіону, зокрема наявністю сприятливих умов для активізації інноваційної діяльності, наявністю і станом інноваційно-інституційної інфраструктури. При цьому в процесі прийняття управлінських рішень слід урахувувати, що відбір найбільш значущих регіональних і галузевих факторів певною мірою залежить від думки конкретних дослідників.

Внутрішні (мікрорівень) фактори інноваційної активності відображають: потенціал підприємства до економічного зростання, його здатність своє-

часно освоїти та ефективно використати фінансові ресурси і наявні активи, удосконалювати та оновлювати продукцію, що випускається, впроваджувати досягнення у сфері технологій тощо. Особливу увагу тут слід приділити таким факторам, як: фаза життєвого циклу підприємства, фінансова стійкість, інноваційний потенціал, система менеджменту інновацій, кадрове забезпечення тощо.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, перспективи розвитку сучасних підприємств тісно пов'язані з інноваціями, зокрема з упровадженням нових технологій, виробництвом нових продуктів, використанням нових методів та інструментів управління тощо. Поєднання рівневого, системного і ситуаційного підходів (комплексний підхід) у процесі виявлення факторів впливу на інноваційну активність підприємств дало змогу визначити з їхнього переліку типові та найбільш значущі.

Запропонований підхід до систематизації факторів інноваційної активності підприємства дасть змогу розробити та впровадити дієвий механізм управління його інноваційною діяльністю, сформулювати нові взаємозв'язки між усіма її учасниками, ефективно використовувати технічний та інтелектуальний потенціал, досягти оптимального співвідношення витрат і результатів, забезпечити високий рівень конкурентоспроможності внаслідок створення й реалізації інноваційної продукції, що стане предметом подальших наукових досліджень.

Рис. 3. Фактори впливу на інноваційну активність підприємства

Джерело: побудовано на основі [5; 6; 7; 8]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Віннікова І.І., Марчук С.В. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств України. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2015/13.pdf (дата звернення: 04.03.2019).
2. Мірошник Р.О., Меренюк Л.В. Проблеми використання та оцінки інноваційного потенціалу підприємств. URL: http://vlp.com.ua/files/29_18.pdf (дата звернення: 19.02.2019).
3. Кондратенко Н.О. Теоретичні аспекти управління інноваційним розвитком промисловості регіону. *Соціальна економіка*. 2016. № 2. С. 93-97.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 19.02.2019).
5. Геєць В.М. Інноваційна Україна – 2020: основні положення національної доповіді. *Вісник НАН України*. 2015. № 7. С. 14–22.
6. Касич А.О., Канунікова К.О. Інноваційна активність підприємств України: динаміка, проблеми та шляхи вирішення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 22. С. 21–24.
7. Федулова Л.І., Мазаракі А.А., Андрощук Г.О. Інноваційна політика: підруч. Київ: КНТЕУ, 2012. 604 с.
8. Швиданенко Г.Щ., Теплюк М.А. Сучасні тренди розвитку інноваційного підприємництва. *Економіка та держава*. 2018. № 5. С. 89–92.

REFERENCES:

1. Vinnikova I.I., Marchuk S.V. Analiz innovacijnosti aktivnosti promyslovykh pidpryjemstv Ukrainy. [Analysis of innovation activity of industrial enter-

prises of Ukraine]. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2015/13.pdf (accessed 4 March 2019).

2. Miroshnyk R.O., Mereniuk L.V. Problemy vykorystannia ta ocinky innovacijnogo potencialu pidpryjemstv. [Problems of using and evaluating the innovation potential of enterprises]. URL: http://vlp.com.ua/files/29_18.pdf (accessed 19 February 2019).

3. Kondratenko N.O. (2016) Teoretychni aspekty upravlinnia innovacijnym potencialom promyslovosti regionu. [Theoretical aspects of management of innovative development of industry in the region]. *Social economy*, no. 2, pp. 93-97.

4. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. [State Statistics Service of Ukraine]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 19 February 2019).

5. Ghejecj V.M. (2015) «Innovacijna Ukraïna – 2020»: osnovni polozhennja nacionalnoji dopovidi [Innovative Ukraine 2020: the main provisions of the national report]. *Visnyk NAN Ukrainy*, no. 7, pp. 14–22.

6. Casic A.O., Kanunikova K.O. (2016) Innovacijna aktivnistj pidpryjemstv Ukrainy: dynamika, problemy ta shljakhy vyrishennja Investyciji: praktyka ta dosvid [Innovative activity of Ukrainian enterprises: dynamics, problems and solutions. Investments: practice and experience]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, no. 22, pp. 21–24.

7. Fedulova L.I., Mazaraki A.A., Androshhuk Gh.O. (2012) Innovacijna polityka [Innovation policy]. Kyiv : KNTEU (in Ukrainian).

8. Shvydanenko G.Sc., Tepluk M.A. (2015) Suchasni trendy rozvytku innovacijnogho pidpryjemnyctva [Modern trends in the development of innovative entrepreneurship]. *Economics and the State*, no. 5. pp. 89–92.

INNOVATIVE ACTIVITY OF ENTERPRISES AND FACTORS OF ITS ACTIVATION

Innovative activity is an important factor for ensuring the competitiveness of enterprises in the external and internal markets, a tool for holding their market positions or expansion of market segments, gaining technological independence, and increasing their performance. Innovative activity of economic entity directly depends on trends and regularities found in its external environment and features of its internal environment.

In the process of research, the following general scientific methods were used: theoretical generalization – to reveal the essence of category “innovative activity”; analysis and synthesis – to identify the state of innovative activity of enterprises and reasons for changes in its level; factor analysis – to determine objectively existing factors of influence on innovative activity of enterprises; abstract-logical method – for theoretical generalization and formulation of conclusions.

Enterprises that are engaging in innovative activity with certain intensity are innovatively active ones. This intensity is reflected by a number of indicators. Dynamics of changes in the main indicators of the innovative activity of enterprises are analysed (the number of innovatively active enterprises; volumes of innovation costs by structure, certain directions and sources of financing; the number of innovations introduced at enterprises; the number of enterprises that implemented innovative products).

The necessary level of the innovative activity of enterprises is determined by the presence of a number of factors and interconnections between them, which are to be periodically studied and analysed. It is established that there is still no single systematized and unified classification of factors of the innovative activity of enterprises.

It is proposed to build a classification of factors of the innovative activity based on the level approach, which will allow determining the main ones at each economic level. At the same time, the innovative activity should be considered from the viewpoint of the system and situational approaches. The essence of the first one is to carry out a comprehensive study of this problem, which will allow revealing the existing connections between phenomena and processes of different economic levels, determining the interconnection and mutual influence of factors of different levels, and the second one – taking into account a set of different variables that characterize a particular situation and the interconnections between them when making managerial decisions. These variables are elements of the socio-economic system, which are presented in the form of factors of its external and internal environment.

Conclusions are drawn that the innovative activity of enterprises is determined by a complex of external (macro and meso level) and internal (micro level) factors. Investigation of external macro factors provides general objective characteristics of conditions for innovative activity. Among the factors of the macro level, there are distinguished: the state of innovative infrastructure, availability of scientific and technical achievements, the efficiency of innovation risk insurance system, presence of foreign economic cooperation in the field of research and development, and technological sphere with the purpose of integration into world innovation space.

Factors of innovative activity at the sectoral level are associated with structural changes in the economy, in particular, industrial production, which are caused by scientific and technological advance. Meso factors of the regional level are determined by the state and paces of socio-economic development of the region, in particular, the presence of favourable conditions for the activation of innovative activity, the presence and state of innovative-institutional infrastructure.

Internal (micro level) factors of the innovative activity reflect the enterprise's potential for economic growth, its ability to master and efficiently use financial resources and assets available in a timely manner, improve and update production, implement technological advancements, etc. Special attention here should be paid to the following factors: phase of the enterprise's lifecycle, financial firmness, innovation potential, innovation management system, staffing, etc.

It is concluded that the application of complex approach in the process of identifying factors of the innovative activity will allow developing and implementing an effective mechanism for managing the innovative activity of enterprises, forming new interconnections among all its participants, efficient use of their technical and intellectual potential, optimization of the ratio of costs and results, ensuring a high level of competitiveness as a result of the creation and implementation of innovative products.